

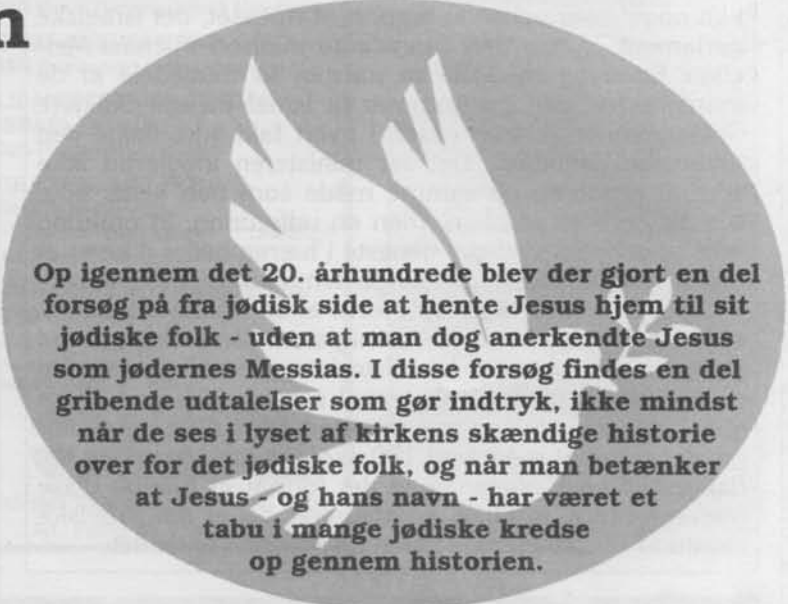
Jødiske forsøg på at hente Jesus hjem

Buber: »Jesus - min storebroder«

Det er svært at være uberørt af Martin Bubers ord fra hans forord til bogen *Two Types of Faith (To slags tro)*. I forordet, dateret i Jerusalem 1950, skriver Buber bl.a.:

»Lige siden min ungdom har jeg set Jesus som min storebroder. At kristendommen har betragtet ham og stadig betragter ham som Gud og Frelser, har altid forekommet mig en sag af største vigtighed som jeg, både for hans og for min egen skyld, må søge at forstå.

Jeg er nu mere end nogen sinde sikker på at der tilkommer ham en stor plads i Israels troshistorie, og at denne plads ikke kan beskrives ved hjælp af nogen af de sædvanlige kategorier. Med troshistorie forstår jeg historien om den menneskelige side, så vidt den er kendt for os, i det der er sket mellem Gud og mennesket. Med Israels troshistorie forstår jeg tilsvarende historien om Israels side, så vidt den er kendt for os, i det der er sket mellem Gud og Israel. Der er et 'noget' i Israels troshistorie som kun kan forstås af Israel, ligesom der er et 'noget' i den kristne troshistorie som kun kan forstås af kristendommen. Sidstnævnte har jeg kun berørt med den fordomsfrie respekt af en der hører Ordet ...«

Op igennem det 20. århundrede blev der gjort en del forsøg på fra jødisk side at hente Jesus hjem til sit jødiske folk - uden at man dog anerkendte Jesus som jødernes Messias. I disse forsøg findes en del gribende udtalelser som gør indtryk, ikke mindst når de ses i lyset af kirkens skændige historie over for det jødiske folk, og når man betænker at Jesus - og hans navn - har været et tabu i mange jødiske kredse op gennem historien.

Ben-Chorin og hans »broder Jesus«

Den israelske skribent Schalom Ben-Chorin, som døde i 1999, og som er kendt i den kristne verden for sine mange bøger om Jesus og forholdet mellem jødedom og kristendom, har også i manden fra Nazaret fundet sin »broder Jesus«. Men Jesus er for Ben-Chorin dog ikke Messias for jøder. Ben-Chorins nej til Jesus som Kristus/Messias og hans ja til at beskæftige sig med Jesus og give ham en plads i den jødiske historie - hvis ikke ligefrem hæderspladsen - findes i hans ofte citerede ord om lighed og forskel på jøders og kristnes forhold til Jesus: »Jesu tro forener os, men troen på Jesus skiller os.«

Sætningen rammer måske meget godt hvis man bare

tænker på forholdet mellem jøder der ikke tror på Jesus, og kristne der gør det. Den er mindre rammende for situationen i det første århundrede - historisk set.

Med henblik på situationen på Det Nye Testaments tid kan nemlig sentensen formuleres: »troen på Jesus adskiller os ... jøder!« Og for situationen i dag vil Jesus-troende jøder fortsat sige: »Troen på Jesus adskiller os ... jøder!«

Hvor sympatisk billedet af »broder Jesus« end er tegnet i Ben-Chorins skrifter, eksisterer der for ham nogle grænser han som jøde ikke kan overskride. Derfor gik han i 1978 skarpt i rette med Pinchas Lapide - endnu en kendt jøde der har skrevet talrige bøger om Jesus. I en bog om Jesu opstandelse havde Lapide gjort sig til talsmand for

historiciteten af Jesu opstandelse - uden dog at mene at den betød noget for jøder. Ifølge Ben-Chorin overskred Lapide her - som jøde - en grænse, når han hævdede at Jesus var opstået fra de døde.

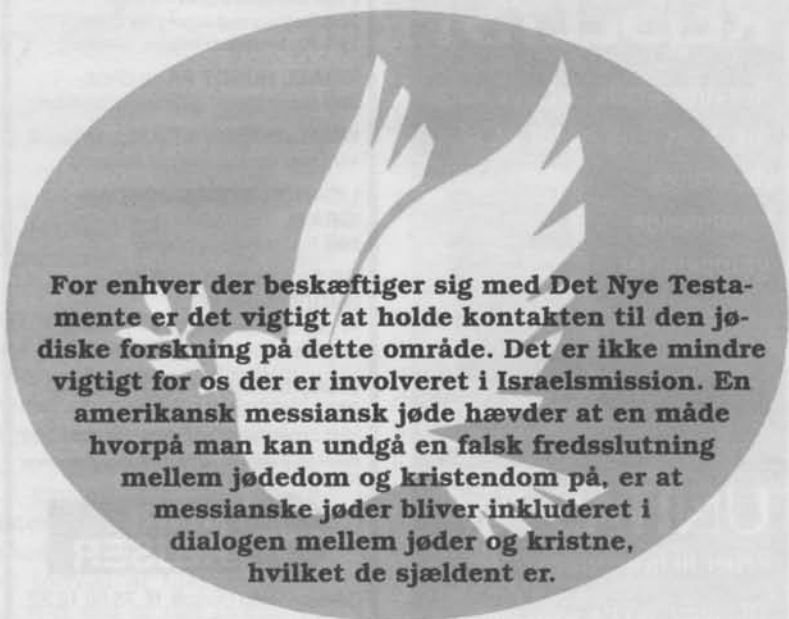
Selv oplevede Ben-Chorin at nogle i Israel satte spørgsmålstegn ved hans identitet som jøde fordi han beskæftigede sig med jøden Jesus. I forbifarten kan det også nævnes at han ved flere lejligheder forsvarede messianske jøders og kristnes ret til i et demokratisk samfund som Israel at drive mission.

Flusser: »Jesus er tæt på mig«

En anden af det 20. århundredes store israelsk-jødiske kendere af Jesus, nemlig professor David Flusser, døde i Jerusalem i efteråret 2000. Uden for Israel er han i særdeleshed kendt for sin lille Jesus-biografi, som først kom på tysk i 1968 og senere er oversat til mange andre sprog. Se nærmere herom i Mogens Due-lund Nielsens artikel på s. 4.

Flusser tog i sine mange artikler et opgør med en kristen teologi der var præget af eksistentialismen. Han mente - i modsætning til mange kristne teologer - at det er muligt at skrive en biografi om Jesus på basis af de nytestamentlige skrifter. Og ikke nok med det - han argumenterede også for at den historiske Jesus havde haft en messiansk selvbevidsthed og forstod sig selv som Guds søn - forhold som en kritisk kristen teologi ofte havde sat et stort spørgsmålstegn ved. Flusser har som få andre inspireret kristne teologer til at forstå Jesus ud fra den jødiske sammenhæng Jesus levede i. Til en jødisk skribent udtalte Flusser: »Jeg er tæt på Jesus«.

Igen: bevægende ord af en jøde om jøden Jesus. Meget tættere kan man vist ikke komme på Jesus uden at overgive sig til ham.

For enhver der beskæftiger sig med Det Nye Testamente er det vigtigt at holde kontakten til den jødiske forskning på dette område. Det er ikke mindre vigtigt for os der er involveret i Israelsmission. En amerikansk messiansk jøde hævder at en måde hvorpå man kan undgå en falsk fredsslutning mellem jødedom og kristendom på, er at messianske jøder bliver inkluderet i dialogen mellem jøder og kristne, hvilket de sjældent er.

Rabinowitsch: Jesus - broder og Guds søn

Tæt - og tættere - på Jesus kom imidlertid Josef Rabinowitsch, den russiske jøde som under et besøg i Jerusalem i 1882 kom til tro på Jesus som Messias og som jøde kunne kalde Jesus for »vor broder«. Men Jesus var for Rabinowitsch ikke kun jøders broder, han var også »Messias, Guds søn«, »Frelseren«, om hvem Rabinowitsch kunne sige at han »blev korsfæstet for vores synder skyld; for denne Jesus er ikke en Gud, der ikke kan frelse, for han er mægtig til at frelse os ...«

Bevægende er Jakob Wechslers ord om hvad der foregik ved Rabinowitschs gudstjenester i Kishinev. Wechsler var en af de første der havde polemiseret imod Rabinowitsch. Men også han kom til tro og skriver herom i 1885 blandt andet følgende:

»Hvem ville for nogle måneder siden have troet at den messianske bevægelse som udfolder sig iblandt os ville have antaget større og større dimensioner fra dag til dag? Som en ærlig mand [Natan-el] stillede det ærlige spørgsmål for mere end 1800 år siden: 'Kan noget godt være

fra Nazaret?', således spurgte mange: 'Kan lyset udgå fra Kishinev, og Herrens ord fra Bessarabien?' Andre sagde: 'Denne bevægelse har ingen levedygtighed, den vil snart pustes ud og slukkes.' Men endnu har Herren Messias' ord gyldighed: 'Hvis disse tier, skal stenene råbe,' i dette tilfælde stenene fra bedehuset Betlehem, som hr. Rabinowitsch har oprettet - disse råber og forkynder for tid og evighed. De giver vort hjerte håb om snart at se en stor messiansk menighed i Israel. Hvem ville før have troet at omkring 100 israelitiske mænd hver sabbat ville forsamlе sig i et hus som er bygget til ære for Jesus Messias? Hvem ville før have troet at en jøde af sin jødiske broders mund skulle høre navnet Jesus Messias lovprist på hans læber uden at vrænge sin mund eller tilstoppe sine øren ...?«

Så langt en stemme fra det sidste århundrede. Der er også jøder der på tilsvarende måde kommer til tro på Jesus som Messias og Guds søn - i vort århundrede.

Kai Kjær-Hansen